

Forord

Præsten Vilhelm Beck var indbudt til at prædike ved generalforsamlingen for en lille sjællandsk forening for Indre Mission d. 13. september 1861. Det endte med, at han samme dag indtrådte i bestyrelsen for foreningen, der fik det nye navn: ”Kirkelig Forening for den Indre Mission i Danmark”. De næste 40 år var han denne forenings og denne folkekirkelige retnings største prædikant og drivende kraft.

Det var symptomatisk, at han var blevet indbudt til at holde en prædiken, for det var som forkynder, at Beck blev kendt ud over landet. ”Vældigere prædikant end denne Beck tror jeg ikke, jeg har hørt”, sagde den store grundtvigske teolog Otto Møller i 1865. Og folk strømmede da også til, når Beck skulle prædike, hvad enten det var i hans egne kirker, eller det var ved hans udendørs sommermøder. Op til 10.000 mennesker kunne møde frem for at høre ham udlægge et bibelord i 1-2 timer! Kirkehistorikeren Hal Koch betegnede Beck som ”en folkelig prædikant, som den danske kirke næppe har haft magen til”.

Onde tunger siger om præster, at de er usynlige de seks dage om ugen og uforståelige den syvende. Beck var det modsatte: Han var meget synlig i sine sogne i hverdagene, og budskabet i hans prædiken om søndagen var let at forstå.

I Becks levetid blev hundredvis af hans prædikener udgivet på tryk, dels i vidt udbredte prædikensamlinger, dels i *Indre Missions Tidende*. I denne bog er femten af Becks prædikener genudgivet som en smagsprøve på hans forkyndelse. Det sker i let bearbejdet form, f.eks. er bibeltekster citeret efter den nuværende oversættelse.

Om disse femten prædikener så også er hans bedste vil naturligvis være en smagssag, men de er udvalgt, så de giver et indtryk af Beck som prædikant. De stammer fra forskellige tider i Becks liv; omhandler forskellige temaer og er holdt i noget forskellige sammenhænge. De fleste prædikener er holdt i kirker som udlægning af søndagens tekst. Andre stammer fra missionsmøder, hvor Beck frit kunne vælge en bibeltekst, f.eks. fra det Gamle testamente, for på den måde at få åbnet folks øjne for rigdommen i hele Bibelen. I prædikenen *Paradisets Blomster* lader han sig tydeligvis inspirere af den natur, som mødet holdes midt i, så blomsterne belyser hans pointe.

Mange ville sikkert forvente, at Beck var en hård og fordømmende prædikant, der truede folk med Helvede. Det vil i så fald være en overraskelse at læse disse prædikener, for den røde tråd igennem dem er den uforskyldte nåde, vundet på Jesu kors og skænket til den enkelte i dåben. Der lægges ikke skjul på livets alvor og de to mulige udgange efter døden, men Beck angriber overfladiskhed og selvretfærdighed for at lede mennesker til den fred og vished i hjertet, man finder ved nåden i Jesus Kristus.

Beck opererede med et klart skel mellem troende og vantro. Det betød dog ikke, at han regnede sig selv eller andre troende for bedre end andre. De troende havde

fortsat meget at kæmpe med og Beck formanede dem til at holde sammen og ikke være for strenge i deres livssyn og til at give plads til forskellighed mellem de troende.

I alle prædikener udfolder Beck den gave, som er givet i kirkens to sakramenter: Dåben og nadveren. At den store vækkelsesprædikant samtidigt var så sakramental, betød meget for, at vækkelsen blev knyttet til kirken. Man forstår ud fra prædikenerne, at kirke og missionshus, dåb og omvendelse, præst og lægfolk kom til at blive knyttet sammen i den kirkelige forening for Indre Mission.

Beck var sig selv. Han havde sin egen prædikenstil og sine teologiske kæpheste, og han prædikede, hvad han mente var sandt. Han veg ikke tilbage for at gå imod strømmen, også inden for sin egen bevægelse. Det gav hans forkyndelse den vægt, som det nu engang giver at møde et menneske, der med sit eget liv står helt og fuldt bag sine ord.

Disse femten prædikener er gamle nu, men det er min opfattelse, at der alligevel er megen visdom og opbyggelse at hente i dem. Evangeliet er det samme endnu i dag, og en del af de problemstillinger, han berører, er i grunden også overraskende aktuelle.

God læselyst!

Kurt E. Larsen

*Kurt E. Larsen er blandt andet forfatter til bogen
"Vilhelm Beck – missionspræsten", Fredericia 2001*